

COOK ISLANDS CHRISTIAN CHURCH

Executive Council

Head Office Phone: 26546 Fax: 26540 Email: adminpub@oyster.net.ck P.O. Box 93, Rarotonga, Cook Islands

~~~~~

27 Peperuare 2007

- ✓ Ki te au tavini rave angaanga katoatoa i roto i te au Ekalesia CICC i te Kuki Airani nei, Nuti Reni, Autireria e Tahiti
- ✓ Ki te au mema CICC katoatoa i roto i te au Ekalesia tatakitai
- ✓ Ki te au taeake ma te au tuaine i roto i te akarongo

NUTI LETA NUMERO 10 MEI TE OPATI O TE CICC, TAKAMOA

Kia orana,

Te rekareka nei au i te tuku atu i te pepa akakitekite i runga nei ma tona vavai'anga i raro nei:

Vavai'anga

1. Akatomo'anga
2. Akatueraanga i te au Ngutuare o te Atua
3. E Rekarekaanga Maata Tei Kitea i Cairns
4. Pure Epetoma 2007
5. Karere 2007
6. Akateateamamaoanga no te Uipaanga Maata 2007
7. Akanoonooanga no te Tauiaanga Orometua
8. Akatakaanga i te Moni Akaputu
9. Nuti Mei Nga Ekalesia i Mauke
10. Acting Director of Publications
11. Kaveanga Karere
12. Akapapaanga Tuatua no te au Vaeau o te Atua
13. Popani

Annex: Profile of Rev. Enuā & Terangi Totini

Otira ua, ...

Nga Mataio
Tekeretere Maata

NUTI LETA NUMERO 10 MEI TE OPATI O TE CICC, TAKAMOA

(Akapapaia e Nga Mataio, Tekeretere Maata, CICC)

1. AKATOMO'ANGA

Ei akatomo ia tatou ki roto i teia nuti leta mua no teia mataiti, teia te tataanga a Isaia 56.1-2, “**Te na ko maira lehova, e akono i te tuatua-tau, e rave i te tuatua-tika: kua vaitata mai oki te ora naku i te tae mai, e te tuatua-tika naku i te akakiteia mai. E ao to te tangata e rave i teia, e te tamaiti a te tangata kia tapu tikai i te reira; ko tei akono i te sabati, e kare te reira i viivii iaia ra, tei tapu i tona rima auraka takiri e rave i te kino.**”

Kia orana akaou e taku au taeake rave angaanga i roto i te Atu, pera kotou e te au mema i roto i te akarongo, to kotou au tokorua e pera te anau katoatoa. E tau ia tatou kia akameitaki i te mana katoatoa koia tei oronga mai i teia tikaanga manea kia aravei Evangelia akaou tatou na roto i teia pepa akakitekite no te 10 o te taima, e no te taima mua i teia mataiti ou 2007.

Me e au nuti ta kotou tei anoano kia tauruia ki roto i teia au tataanga ki mua, tuku mai kiaku me kore ki to tatou opati i Takamoa. Kia tika katoa kia akatotoa iatu teia karere ki to kotou au taeake kia kite katoa ratou i te tupu nei i roto i ta tatou akonoanga CICC. Ko kotou kare i kite ana i te au nuti leta i mua atu e kua anoano kotou kia kite, aravei atu i te Orometua o taau Ekalesia me kore akakite mai kiaku; ka rauka oki te reira au nuti leta i te tuku iatu na runga i te emere (email).

2. AKATUERAANGA I TE AU NGUTUARE O TE ATUA

Mei tei taikuia i roto i te nuti leta numero 8 e te 9, kua rave iatu rai te nga akakoroanga maata o te Ekalesia Westcourt, Arutanga, e Ngatangia. I te mea e kare e ripoti no roto mai tika'i i teia nga Ekalesia, ka ripoti ua iatu ireira teia i raro nei mea ratou tei tae atu:

Ekalesia Westcourt, Cairns

Tena te katoaanga o te tuatua no te akakoroanga o te Ekalesia tei roto i te tuanga 3 i raro nei o teia nuti leta, e pera tona ingoa ou i teiane ko te **Ekalesia Mount Sheridan**. Ko te tumuanga o teia tienianga ingoa, tei roto oki te nga ngutuare ou (are pure e te hall) i te tuanga suburb ko Mt. Sheridan i te ngai i akatu ia'i. No reira ka akatano tatou i ta tatou au akapapaanga kia tau ki teia tienianga.

Ekalesia Arutanga

Kua raveia te akamaaraanga i te 180 o te are pure o Arutanga, Aitutaki, koia a Ziona Tapu, i te Varaire 22 Titema 2006. Kua tae atu a Papa Kura Strickland ei mata no te kumiti akaaere. Mei te akakoroanga o Mt. Sheridan i Cairns, kua pera rai te maata i te au taeake tei tae atu ki teia akakoroanga mei Autireria, Nuti Reni, e pera to te Kuki Airani nei. Kua manea te au angaanga katoatoa tei rave iatu. Kua maruarua katoa te tuanga o te kai tei akateateamamaoia mai e te Ekalesia na te manuiiri.

Ekalesia Ngatangia

Kua raveia te akatueraangai te kainga Orometua ou o te Ekalesia Ngatangia i te Maanakai 23 Titema 2006. Kua akatuia teia ki te ngai tanutanu a te Orometua i te pae mai rai i te kainga Orometua takere tei kore i vava'i ia atu. Mei te akakoroanga o Mt. Sheridan e Arutanga, kua pera rai te maata i te au taeake tei tae atu ki teia akakoroanga mei Autireria, Nuti Reni, e pera to te Kuki Airani nei. Kua tae katoa atu te au aronga mamaata o te ture, mei te mata o te ariki vaine, arataki o nga tua e rua i roto i te paramani, te aronga mana, e pera te au taeake tei patii no nga evangelia keke. Kua riro e na te Orometua Nio Mare o te Ekalesia Avarua i rave i te pure akatapuanga. Kua manea te au angaanga katoatoa tei rave iatu. Kua maruarua katoa te tuanga o te kai tei akateateamamaoia mai e te Ekalesia na te manuiiri.

Ekalesia Vaipae

E akakoroanga to te Ekalesia Vaipae, Aitutaki, tei kore i kitea vave iatu e te maataanga tangata no te mea kare te karere i akatotoa vave ia ana. Kare ra e manamanata, noatu te reira kua maata rai te au taeake tei tae atu ki teia akakoroanga. Ko tetai pae kua akakoro kia tae ki to te Arutanga Ekalesia akakoroanga e kia kitea atu teia o te Vaipae, kua tieni te terereanga ei ravenga kia rokiatu te reira. E ko teia akakoroanga e akatuera akaouanga i te are apii Sabati tei oti i te akatoro ma te akamaneia. Kua raveia teia i te Ruitoru 20 Titema 2006. Kua pera rai te maata o te tangata tei tae e te manea o te arikirikianga, i na Papa Kura mai ei, koia oki tei tae atu no te kumiti akaaere.

3. E REKAREKAANGA MAATA TEI KITEA I CAIRNS

E au ngutuare ei vairanga no te ingoa e te tuatua a to tatou Atua i te enua nei, e ei akapuanga no te au uki tangata Kuki Airani CICC.

I te Manakai rā 23rd o Titema mataiti 2006 i te ora 10.00am kua raveia te akatueraanga o te au ngutuare ou o te Ekalesia CICC Westcourt i Cairns, ko tei riro oki e na te Orometua Ngateitei o te “Cook Islands Christian Church, Rev. Tangimetua Tangata Tutai te reira i rave. Kua riro tikai te akatapuanga e te akatuera anga o teia au ngutuare ei mea kaka maata i te kiteanga atu i ta te Mana Katoatoa i rave ki teia Ekalesia. Ko te are ove, ko tei akaingoaia kia Beniela, tei akatapuia na mua roa. Ki runga i teia are, kua akatuaia e toru (3) reva, te reva o to tatou Basileia Kuki Ailani, te reva o teia Basileia Australia, e ki runga ake i teia nga reva, ko te reva Evangelia (CICC), e ko te manako ra e te kapiki maira ratou e, “Taki aere tatou ki te Are o lehova.” Aru atu i te akatapuanga Are Ove, ko te Are Pure, ko tei akaingoa ia kia ‘Ziona’ (Ziona Tapu e, te ngai mataora, kia noo mai te Ariki to tatou Akaora). E te au taeake i roto i te Mesia nei, ko tetai atianga teia ko tei vā ua te au Ekalesia e te au taeake tei piri katoa mai ki teia akatuera anga e te akatapu anga. Kua maruarua tikai i te akarongo anga e te manako nei i te aru anga atu ki te au reo imene ta te au Ekalesia tei tae mai i imene no teia ngutuare o te Atua. Kua atuaia te au reo imene ki runga i te takiato tuatua ra e, “Ziona Tapu.” Na te Orometua Ngateitei anake ua i rave i teia akatapuanga o teia au ngutuare nei, e kare e aiteia te kaka o te Atua tei kitea ia i teia rā, e te maroiroi o teia Ekalesia katoa no teia project maata tikai tei akatupuia.

E te au taeake ia lesu nei, ko tetai mea katoa tei kitea ia i teia tomoanga are nei, ko nga Orometua tei ura raua i teia tuatau tomoanga are nei, koia oki te Orometua o te Ekalesia a Rev. Rakoroa Taia e te Orometua o te Ekalesia White Rock a Rev. Mahuta Tautu. I akakite mai ei te Orometua Rev. Taia, “I roto i teia atianga tikai, kua oki tona manako ki te tuatau i te akaokii anga o te Aruna a lehova ki tona ngai tikai koia te oire o te Atua i Ierusalem, i te tuatau i te Ariki a Davida. I te kiteanga te ariki i te Aruna a lehova e apaiia maira, kare te ariki i akara mai ana ki tona turanga ariki, kua rere ua aia i te rekareka i te mea ta tona Atua ta lehova i rave, no te Aruna tei kiteaia mai, te oki ra ki tona ngai tikai. Inara, kua aviri a Mikara te tamaine a Saula i tona kite anga atu i te ariki e ura ra. E te au taeake, teia te tuatua a Davida i pau atu kia Mikara e kia Isaraela, “Ka nanave rai au ki mua i te aroaro o taku Atua.” I akakite mai ei te Orometua Rev. Taia, aue te mataora i ta te Atua i akatupu i toku nei tuatau. Eaa, ka ta’pu ainei au i toku nei rekareka i taku Atua, i tana i rave ionei? Iaku i ui atu i te Orometua Rev. Mahuta Tautu, eaa koe i ura’i? Kua akakite katoa mai te Orometua kiaku e, “kia turu aia i te ura a te Orometua Taia i tona rekareka i to tatou Atua no tana i rave ei akatupu ki teia basileia ei akaraanga na te au Orometua e te au Ekalesia CICC e, auraka kia noonoo ua kia angaanga katoa ra, e no te Evangelia a to tatou Atua ko lesu Mesia tei kapikiia tatou no tana angaanga kia kitea tona kaka.”

Teia te au taeake tei rauka te tikaanga kia atoro mai ia matou no te akakoroanga maata tei raveia, kia akameitakiia te Atua mana katoatoa ko kotou i akaatinga ia kotou kia tae mai rai ki to tatou akakoroanga:

Rima Manavaikai (Suma)
Willie John

Ekalesia Avarua
No te iti tangata Tongareva i Rarotonga, nana katoa i kauono
mai i te mema Paramani o Tongareva e te Minita Wilkie
Rasmussen

Orometua Rev. Headley Fihaki	Ekalesia Emmanuel Uniting Church, koia e tetai maata anga o te au mema o teia Ekalesia Westcourt Uniting Church
Rev. Temere Poaru	Chairman o te Konitara Ekalesia CICC o Nuti Reni
Rev. Joel Taime	Secretary o te Konitara Ekalesia CICC o Nuti Reni
Rev. David Teaurere	Ekalesia East Tamaki, Auckland
Rev. Jubilee Turama	Ekalesia South Auckland, Chairman katoa no te iti tangata Tongareva e noo i Aotearoa
Hutia Rasmussen	Secretary, South Auckland CICC, e Secretary katoa no te iti tangata Tongareva i Nuti Rani
Teuariri John, Tuakana Tupatu, Christmas Matara, Maringi Joseph	Ekalesia Presbyterian Islanders Church Mangere
Rev. Ta Tangiiti	Ekalesia Manurewa, Auckland
Mrs. Ngatokorua Patia	Orometua vaine, mata no te Ekalesia Otara Central
Rev. Tereora Tereora	Ekalesia Kimiangatau, Mauke
Mrs Mauri Paulo	Orometua vaine, mata no te Ekalesia Oiretumu, Mauke
Rev. Takaikura Marsters & Rev. Tinirau Soatini	Ekalesia Berara CICC Sydney
Mrs Temaire Vaeau	Orometua vaine, mata no te Ekalesia CICC Liverpool
Rev. Teina Tepania	CICC Dandenong, Melbourne. Mata katoa no te Ekalesia Clayton, Melbourne
Rev. Abela Williams Jnr	Ekalesia Resouvoir, Melbourne
Rev. Maitua Atirai & A/Minister	Ekalesia CICC, Brisbane
Rev. Uru Tairea	Ekalesia CICC, Townsville
Rev. Mahuta Tautu & Mrs Tautu, e te katoaanga o ta raua Ekalesia	Ekalesia White Rock CICC, Cairns

I muri ake i te kaikai anga, kua akaariia te au tarekareka ko tei akateateamamaoia no teia rā, aue te manea e te mataora i tei akaariia mai i teia tuatau nei. I akakite mai ei a Willie John, naringa teia au tarekareka nei i apaiia ki te Park koia te Celebration Day o te Kuki Airani, papu iaku e pou te au trophies i te tariia mai e Cairns.

I te Sabati rā 24 i te ora 10.00am. kua riro e na te Orometua Rev. Joel Taime i rave i te pureanga mua roa a teia Ekalesia tei matauia e ko Westcourt CICC, i teia nei ko te Ekalesia Mount Sheridan CICC tona ingoa ou. E te au taeake aue te mataora i te akarongo anga i te message i roto i teia pureanga mua roa nei. Thankyou ki te Orometua no te au tuatua akamaroiroi katoa tana i oronga mai ki te Ekalesia. God bless you Reverend.

Tiaki Kiritimiti na te Orometua Rev. Temere Poaru teia pureanga nei i rave. Kua mataora tikai i te akarongo anga i te tuatua a te Atua i te mama anga mai mei tona au tavini, i na tetai taeake ei. Pure Kiritimiti, na te Orometua David Teaurere te reira i rave, e ko te toru ia o te Orometua ki runga i teia Atarau Ou.

Te taiku ra au i teia atarau ou. Kua akatua teia atarau ki runga ake i te ngutupa o te tomoanga ki roto i te Are Pure, e ko te toru ia o te atarau. E tai atarau ki te tua kau e atarau teia no te au mema Ekalesia e rave ei i ta ratou au akoanga e pera te Diakono. E tai ki te tua katau, e tei raro ua nei teia nga atarau to raua akamou anga, mei taku e taiku ra i runga ake nei, atarau ki te tua kau o te ngutupa tomoanga atarau ki te tua katau o te ngutupa tomoanga. Ko te atarau ki te tua katau o te tomoanga, ko te ngai te reira e vaio ia'i te kaingakai a te Atua (holy communion). I na tetai taeake mai ei kiaku, "aue te manea e te kaka taku e kite nei i teia ngutuare e te kite nei au, tei rotopu tikai te Atua ra ko lehova ia kotou. Thankyou no te reira tuatua, God bless.

Pureanga Avatea Sabati, na te Orometua Rev. Takaikura teia pureanga i rave. Kua maruarua i te tuatua ora a to tatou Atua. Tiaki mataiti, na te Orometua Rev. Jubilee teia pureanga tiaki mataiti i rave. Kua mataora tikai i te karere o te tiaki mataiti ou. Happy New Year i kapiki mai ei te Orometua i muri ake i tana pure openga ei mataiti manuia te mataiti 2007. Thank you. Pureanga mataiti ou na te Orometua Rev. Tinirau Soatini te reira i rave. Kua mataora e te ngakau ooa i te tuatua reka a te Atua. Thank you.

Pure Ebetoma mua roa ki teia ngutuare ou o te Atua, na te Orometua Rev. Takaikura Marster te reira i rave. E te au taeake, ko te a ia ki runga i te terono o te Atua (atarau ou). Popani anga i te Pure Ebetoma na te Orometua Rev. Tinirau Soatini te reira i rave. Eiaue. I akakite mai ei te tuatua a te Atua, “Te manea o te vaevae o te aronga tei apai mai i te tuatua ora o te au.”

E te au taeake, te akairo o te kaka tei kiteaia mai i teia ra, e tona puapinga maata, ta te Ekalesia tika'i kapiti katoa mai ki ta te au taeake tei tae mai e pera katoa ki te au rima oronga a ratou tei kore i tae mai, ki teia tomoanga are nei, tei oronga ia mai ei tauturu i teia au ngutuare o te Atua, e \$72,100. Thankyou maata, e kia maata atu rai ta te Atua akameitakianga atu kia kotou, ma te akaki i ta kotou au ariki i teia mataiti e te au ra katoa o te oraanga nei, Let it be.

Akameitakianga takake naku i toku au turturu koia te Mou Moni o te Ekalesia, Richard Matara, Te Tekeretere o te Uipaanga Diakono, Dane Rasmussen, te Uipaanga Diakono e te au Tauturu Diakono, Tauturu Orometua Mahuta Tai, e pera ki te Orometua a te Ekalesia, Rev. Rakoroa Taia, no te vaerua taokotai. Kua oti taau i akakoro i tetai ngai ei vairanga no te ingoa o to tatou Atua e no tana tuatua ora e, ei akapuanga no tatou i te enua ke nei, e no te au uki te ka aereia ki mua. Eiaue. I akakite mai ei te tuatua a te Atua, “Na lehova koe e akameitaki, mei ko mai i Ziona ra; ka kite oki koe i te meitaki anga o Ierusalem, e ope ua atu toou ra puke rā.” (Salamo 128.5).

Ei akaopenga i teia nei tabula. “E teiane, ei iaia, ei te tika iaia i te tiaki ia kotou kia kore e inga, e te tuku atu ia kotou ma te apakore ki mua i te aroaro o tona kaka ma te rekareka maata, Ei te Atua pakari anake, i to tatou Ora ra, te kaka, e tet apunui, te au, e te maroiroi, i teiane oki, e tuatau ua atu, Amene.”

(Tataia e Mark Ford, Secretary, CICC, Mount Sheridan)

4. PURE EPETOMA 2007

Tena te vaerua maata i roto i te pure epetoma tei raveia e tatou no teia mataiti; **Te akapuata nei aia i te turi, e te tuatua nei te murare iaia** (Mareko 7:37[b]). I roto i teia tuanga ta tatou i apai, e te vaerua o te taakaaka no tona au tavini ririnui i teia tuatau i te Kuki Airani nei tika'i, ka irinaki tatou e kua tae ta tatou au patiangā, to tatou au manako e pera te inangaro ki mua i te mana katoatoa, kia kitea aroaia mai tatou te tangata ara nei. Te vai katoa ra oki te vaerua akamaroiroi i to tatou au mema kare e putuputu maina ki te au akamorianga, e pera te au mema e aru nei i te au akaueanga, kia maroiroi uatu rai i roto i te Atua. Ko tetai nga tumuanga me kore akakoroanga maata teia o te pure epetoma, takake mei te vaerua o te taakaaka no te tuatau uria.

Ko te tuatau o te pure epetoma, e atiangā meitaki teia e te puapinga no tatou kia akiaki manako no runga i te au tumu tapura tei orongaia mai kia tatou kia akairiri manako. I tetai au atiangā, e tuatau pupua'a katoa no tetai pae. No reira ko te mea maata i konei i taku akaraanga koia oki kia riro ta tatou koia ei koia, e ta tatou kare ei kare. Ka tuatua tatou e ka umuumu katoa kia tupu te au mea meitaki tei anoanoia kia tupu.

Irinaki au e kua viviki te buka o te pure epetoma i te tae atu kia kotou e te au Ekalesia. Me e au Ekalesia tetai kare i viviki te buka i te tae atu, akakite mai penei te vai ra te akamaramaanga.

5. KARERE 2007

Ko te Karere o teia mataiti 2007 kua tataia te reira no te katoaanga o te mataiti, kare i akatuatauia ki te 3 marama mei tei matauia i te au mataiti i topa. Noatu e kua taroroa teia i te tuku iatu, kua oti mai ra te reira e kua tua iatu ki te katoatoa i roto i te marama Tianuare i topa. Ko te aronga e emere ta ratou, ko ratou tei manuia i te mea e kua tae ta ratou i taua ra rai i tuku iatu ei.

Tei runga ia kotou e te au Ekalesia i te taangaanga i teia tataanga kia tau ki ta kotou uorai au porokaramu tei oti takere i te akanooia. Te vai ra te au Ekalesia e taangaanga ana ratou i te Karere i te au Sabati katoatoa, tetai au Ekalesia e taangaanga ana i tetai nga Sabati me kore

okotai Sabati i te marama. Penei e au Ekalesia tetai kare ratou e taangaana ana me kore kare o ratou anoano ki teia Karere no te mea e akanoonooanga ke rai ta ratou e aru na. Kare e manamanata, akakite mai me kare kotou e inangaro kia tuku iatu tetai na kotou a teia au tuatau ki mua.

6. AKATEATEAMAMAOANGA NO TE UIPAANGA MAATA 2007

E tuanga puapinga teia kia kite kotou e te au taeake ma te au tuaine, kotou tika'i i roto i te au Ekalesia. I te mea e, e mataiti uipaanga maata teia, ka putuputu ireira te akakitekite atu no te au akateateamamaoanga tei anoanoia ei ravenga kia tere maru ua te au mea katoatoa.

I nga ra openga o te marama Tianuare i topa, kua akaueia mai au e te kumiti akaaere kia tere atu ki Nuti Reni no te aravei i te Konitara Ekalesia ki reira no te akarakara atu anga i te au akateateamamaoanga tana e rave ra no te uipaanga maata. I na kua rere atu au i te Varaire 26, oki mai i te Monite 29. Kua raveia te uipaanga i te Maanakai 27 ki roto i te Ekalesia East Tamaki e kua pou mai te maataanga o te au mema konitara. **Teia te mea puapinga tei akaotiia e te Konitara Ekalesia o Akarana, ka akaoki te Uipaanga Maata 2007 ki Rarotonga no tetai au tumuanga.** E maata tetai atu au manako puapinga tei uriuriia i roto i teia uipaanga tei riro i te akarava i te akamaramaanga no te akanoonooanga o te uipaanga maata noatu e ka oki ki Rarotonga. Meitaki maata e te konitara ko kotou tei akakoromaki i te noo mai ki ta tatou uipaanga, e pera ta kotou arikirikianga i muri ake i te uipaanga. Kare e manamanata e te akaoki nei i te uipaanga ki Rarotonga, penei te vai ra te tuatau ki mua e rauka'i te inangaro o tetai pae kia raveia rai te uipaanga ki Nuti Reni na.

I te Sabati 28 Tianuare, kua rauka tetai tikaanga manea noku, na roto i te Konitara Ekalesia o Akarana, i te tutaka ma te rave angaanga ki roto i nga Ekalesia koia a Maungarei a te Orometua Peri Daniel, e pera ta te Orometua Tereapii Teaurima koia a Auckland City. Kua mataora tika'i au i te atoro atu anga i teia nga Ekalesia e kua kite au i to raua turanga meitaki e te maroiroi kia akara au ki te numero o te au mema tei tae mai ki te pure. Te akaoki akaou atu nei au i te reo akametaki kia korua nga tavini o te Atua o teia nga Ekalesia, te uipaanga diakono, vaintini, mapu e te anau katoatoa, ko korua tei ariki rekareka mai iaku e pera ta korua angaiaanga e te rima oronga i muri ake i te pure. Na te Atua e akakiki mai ta korua vairanga no te tuatau ki mua.

I na, i te mea e te oki mai nei te uipaanga maata ki Rarotonga nei, teia ireira te au tauiaanga e pera te au tuatua akamaaraa no teia akakoroanga maata:

Au ra o te uipaanga maata Ko te au ra o te uipaanga maata, Sabati 22 – Sabati 29 Tiurai 2007. Ko ta te kumiti akaaere teia i tamanako e kua turuia e te Konitara Ekalesia Rarotonga i te Paraparau 22 Peperuare. Kare e iriiri kapua (workshop) e raveia i mua ake i te uipaanga maata mei tei matauia i te au mataiti i topa.

Akarakara (observer) Akakoromaki mai te au Ekalesia i vao ake ia Rarotonga, kua uri e kua ariki te Konitara Ekalesia Rarotonga e kia akangaroi ua maina te au akarakara (observers) i teia mataiti uipaanga no tetai au tumuanga meitaki. No reira kare e akarakara e aru mai i te Orometua e te mata o te au Ekalesia, mari ua te au akarakara o Rarotonga nei. Kare teia i te patianganga, kare katoa i te akaueanga, e manako ra tei akaotiia e te Konitara Ekalesia Rarotonga ko te ka apai (host) i te uipaanga. Teia te patianganga a te kumiti akaaere, kia aru te katoatoa i teia ta Rarotonga i akaoti, kia maru e te mama tana apainganga, i te mea oki e no te marama i topa ua rai aia i kite ei e nana e apai i te uipaanga o teia mataiti.

Orometua e te mata Ko raua ua te ka aere mai ki te uipaanga, kare to raua nga tokorua e aru mai.

Retitaanga (registration) Ka raveia te reira mei tei matauia, Maanakai 21 Tiurai, 9.00am ki Takamoa. Mei Takamoa, akatika atu ki roto i te Ekalesia tei akanooia no te au mata. Akakoromaki mai, ka noo kotou ki te au

	taeake me tae vave mai kotou ki Rarotonga i mua ake i te Maanakai 21 Tiurai. Kia oti rava te retita i te Maanakai e tomo ei kotou ki roto i te Ekalesia.
Ingoa no te uipaanga	Kia pou mai te ingoa o ratou te ka tere mai ki te uipaanga (Orometua e te mata), i mua ake i te ra openga o Me 2007. Me tuku mai i mua ake i teia marama, meitaki atu. Kua tae takere mai te ingoa o te au mata o tetai nga Ekalesia. No reira me ka tika, rapurapu mai i te au ingoa kia maru te akanoonoanga ia kotou ki roto i nga Ekalesia tiaki i Rarotonga nei.
Tutakianga ki te uipaanga	Na kotou rai me kore na ta kotou Ekalesia e tutaki i to kotou patete ki te uipaanga.
Tamanakoanga tauiana i te ture tumu	Akakoromaki mai kua piri rai te tikaanga no te tuku manako mai. No tei akaoki mai a Nuti Reni i te uipaanga ki Rarotonga nei e kua oki mai te uipaanga ki te marama Tiurai, kua piri rai ireira te tikaanga tuku manako mai no te tauiana i te ture tumu. Ko ta te ture tumu oki i akakite mai, kia pou mai te au tamanakoanga e 6 marama i mua ake i te uipaanga.
Tamanakoanga (remits)	Kua pera katoa te akamaramaanga no te remits, kua piri rai te tikaanga tuku remits mai no te akamaramaanga i runga nei.
Ngai noanga o te au mata	Te akapapaia nei i teia taime te au Ekalesia i Rarotonga nei ka noo te au mata ki te uipaanga. Teia te patiana, kua kite kotou i te Ekalesia kare kotou i noo ake ki roto, tuku mai i te reira kiaku kia kore au e tuku akaou ia kotou ki reira.

Te tuku katoa iatu nei e teia nuti leta, tetai pepa takake e tei reira te maataanga o te akamaramaanga o te au mea puapinga ka inangaroia ratou te ka aere mai ki te uipaanga kia marama e kia kite. Ka tuku katoa iatu i roto i nga nuti leta i mua ake i te uipaanga maata, te au tuatua akamaaraara te ka riro i te tauturu ia kotou te ka aere mai.

7. AKANOONOANGA NO TE TAUJANGA OROMETUA

Ko te mea mua, i roto i te akapapaanga o te tauiana Orometua tei tuku iatu ki te katoatoa i roto ia Noema 2006, e 6 au Ekalesia kare i akatinamouia to ratou au Orometua no tetai au tumuanga. I teia atiana, te rekareka nei te kumiti akaaere i te akapapu atu i te reira mei teia i raro nei:

Ekalesia Mt. Sheridan, Cairns, Australia	Rev. David Teaurere
Ekalesia Whiterock, Cairns, Australia	Rev. Rakoroa Taia
Ekalesia Dandenong, Melbourne, Australia	Rev. Mahuta Tautu
Ekalesia Clayton, Melbourne, Australia	Rev. Mata Makara
Ekalesia Ngatangiia, Rarotonga	Rev. Tutai Nooana
Ekalesia Vaipae, Aitutaki	Rev. Charlie Okotai

Mei tei akamarama iatu i roto i nga nuti leta i topa, kua oti i teiane te akapapaanga tauiana Orometua i te akanooia e te kumiti akaaere. Na te uipaanga maata ra te tika openga e me ka aruia te reira, me e au tienianga tetai.

Ko te rua, e mea puapinga rava teia kia marama mai te au Ekalesia katoatoa no runga i te tuatau e tau ei te au Orometua. Teia ireira te akanoanga ta te kumiti akaaere i akaoti:

- i. Me oti te uipaanga maata, ko te au Ekalesia e kua papa ratou i te ariki mai i to ratou Orometua ou, ka tomo tika atu te Orometua ki roto i te reira Ekalesia. Teia oki te aiteanga, kare aia e oki ki tana Ekalesia i mua na, oki akaou mai ei ki tana Ekalesia ou. Ko te vaerua maata i konei koia oki te akaiti anga mai i te akapouanga moni no te teretereanga. Tera ireira te aiteanga, ka rave te au veevee aroa anga no te Orometua i mua ake ka aere ei aia ki te uipaanga maata, e pera tona au apinga ngutuare kua oti te reira i te akapapa e kua tuku na runga i te pai tai me kore pairere.

- ii. Ko te au Ekalesia e kare ratou e papa no te akateretereanga i runga nei, ka aru rai ireira kotou i tei matauia i mua na. Koia oki ka aere te Orometua ki te uipaanga maata, e oti oki mai ki roto i te Ekalesia, rave te au angaanga veevee aroa iaia, ka aere atu ei aia, e ka tomo mai ei te Orometua ou.

Teia ireira te ravenga e maru ei, korua e nga Ekalesia (koia oki tei iaia te Orometua te ka akaruke mai, e pera te Ekalesia tei iaia te Orometua te ka tomo mai), ka komakoma korua akamata i teia ra, no te akanooanga i te ravenga e maru ei ta korua tauia. Kare oki e manamanata no te au Ekalesia e kare to ratou au Orometua e tieni.

Irinaki au e te maramarama uatu nei teia akamaramaanga. Ringi mai me kare i rava te akamaramaanga.

8. AKATAKAANGA I TE MONI AKAPUTU

Kua manako au e, e mea tau e te puapinga kia oronga iatu teia akatakatakaanga i raro nei no te mea te kitea mai nei e tukeke te akateretereanga o te moni i roto i te au Ekalesia. Ko teia i raro nei, ko te akamaramaanga teia a te kumiti akaaere e te pati atu nei te kumiti kia aru te au Ekalesia i teia akatereanga kia aiteite te katoatoa:

Tu o te moni	Ka apai kiea
Moni kua akatakaia e na te Orometua	Orometua
Moni tutaki Orometua (stipend)	Orometua
Moni kave eva	Orometua
Atinga kave eva	Pute a te Ekalesia
Moni kopekope (atinga openga na tei takake atu)	Pute a te Ekalesia
Moni bapetizo	Orometua
Atinga no te bapetizo	Pute a te Ekalesia
Te au moni katoatoa e, e tuatua "atinga" to roto	Pute a te Ekalesia
Moni akatapuanga kakau akaau	Pute a te Ekalesia
Moni akatapuanga apinga na te au mangamanga i roto i te Ekalesia	Pute a te Ekalesia
Moni pakoti rauru	Pute a te Ekalesia
Moni akamaaraanga i te ra anauanga	Pute a te Ekalesia
Moni no te tutakianga mua a tetai mema tei akamata aia i te angaanga moni	Pute a te Ekalesia
Moni akatapuanga are ou, motoka ou, patikara ou, e te vai atura	Pute a te Ekalesia
Tuanga ngauru	Pute a te Ekalesia
Moni mataiti akaputu ki te pute maata a te CICC	Pute a te Ekalesia, e kia tuku iatu ki Takamoa
Moni no te opati ou i Takamoa	Pute a te Ekalesia, e kia tuku iatu ki Takamoa
Moni no te kokotianga mua (proceeds from 1 st harvest)	Pute a te Ekalesia
Moni no te au manuia o te oraanga nei	Pute a te Ekalesia

Ringi mai iaku me kore te President me kore te Mou Moni Maata me kare e maru ana teia e oronga iatu nei.

9. NUTI MEI NGA EKALEZIA I MAUKE

I te Oroa o Peperuare kua rauka tetai tikaanga manea i te atoro atu i teia nga Ekalesia a tatou i runga ia Akatokamanava, koia a Kimiangatau e Oiretumu. I roto i te tereanga o te minita o te pae

tanu e matou tei aru atu iaia no te ngai angaanga, kua tae atu au no te Oroa ki te Ekalesia Oiretumu tei tiakii e te Orometua Mauri Paulo, e pera no te pure aiai ki te Ekalesia Kimiangatau tei tiakii e te Orometua Tereora Tereora. Kua tano atu au ki te pure aiai kapiti a teia nga Ekalesia e kua orongaia mai te pure kiaku kia rave. Ko te akakoroanga o teia pure kapiti, koia ta ratou e rave ana i teia atianganga o te au mataiti katoatoa, koia oki no te akatueraanga i te angaanga a te au mangamanga o nga Ekalesia. Kua raveia te uapou kapiti i muri ake i te pure e kua taanaanga iatu te Karere 2007 i roto i teia uapou kapiti. Kua mataora te au tuanga katoatoa o teia pureanga kapiti, e kua akaoti atu te reira na roto i te kainga manga.

Te oronga mai nei teia nga Ekalesia, te nga tavini o te Atua e pera te au mema katoatoa, i to ratou reo aroa ki te katoatoa rava o te au Ekalesia CICC tei akatotoaia ki te au ngai, to te Kuki Airani nei, kotou i Nuti Reni, to Tahiti e pera to Autireria, kotou te ka taea atu e teia nuti leta. No reira ariki mai i teia reo aroa e te akaaraveianga mei roto atu i teia nga Ekalesia maroiroi.

Te rekareka katoa nei au i te akaoki akaou atu i te reo akameitakianga kia korua e teia nga Ekalesia tapu, ko korua tei ariki rekareka mai ia matou tei tere atu i raro ake i te tamaruanga a te minita o te korona, te mema ngateitei Hon. Ngamau Munokoa. Kua mataora to tatou aravei poto anga e, e mea papu ka aravei akaou tatou i roto i te uipaanga maata e tu mai nei, e pera i te au tuatau ki mua i roto i tana uorai au aratakitakianga i to tatou nei oraanga.

10. ACTING DIRECTOR OF PUBLICATIONS

Kua akamata atu te taeake a Tekura Potoru ki runga i te taoanga Acting Director of Publications i te Monite 5 Peperuare 2007. Tona ingoa e kapiki ia ana ko Steak, koia tei mono atu ia Rev. Tutai Nooana ko tei mou maina i teia taoanga no tetai tuatau. Tei roto i te nuti leta numero 5 tuanga 4 te akakiteanga tuatua no runga i teia taoanga. Ka tiaki (acting) aia i teia taoanga no tetai 6 marama, akara iatu ei te turanga no te akatinamouanga (confirmation). Teia oki te aiteanga, i muri ake i te uipaanga maata rave iatu ei teia. Penei kare tetai pae i kite, ko te numero 4 teia i te au Directors o te CICC. Teia to ratou ingoa:

- Mr. Ken Ben   Director of Evangelism
- Ms. Nga Teao   Director of Social Welfare
- Mr. Piniki Utia   Director of Youth
- Mr. Tekura Potoru   Acting Director of Publications

I roto i te akanoonoanga (structure) o te CICC, tei raro ake teia au Directors i te akateretereanga a te Tekeretere Maata e, e uipa putuputu ana ratou toko rima no runga i ta ratou au porokaramu angaanga, e ma te oronga atu kia ratou tetai au mea puapinga ta te kumiti akaaere i anoano kia kite ratou.

11. KAVEANGA I TE KARERE

Takake mei te tuku tika iara ki te au tavini o te Atua, e tuku katoaia ana te nuti leta e pera tetai au pepa keke a te akonoanga CICC kia ratou e emere ta ratou. Kua ara atu i te 150 au taeake e emere ta ratou i runga i te akapapaanga i teia ra, e au Orometua tetai pae, e au mema no te CICC tetai pae, tei te Kuki Airani nei, Nuti Reni, Autireria, e pera te taeake Orometua i Tahiti.

Te kitea pu uaia nei teia ravenga kave karere ki te katoatoa, kia kotou tika'i i vao ake ia Rarotonga. I te taime e tuku ia'i teia na runga i te emere, ka tae aia i te reira ra rai – me te angaanga ra te emere a te reira taeake. Ko te manako ireira ki konei koia oki e vaerua akamaroiroi teia kia kotou e te au Orometua, Tekeretere e te Mou Moni o te au Ekalesia e kare i rauka ake ta kotou emere, kia umuumu i te tamou i tetai na kotou, ei reira e viviki atu ei te karere akakitekite mei Takamoia atu nei kia kotou. Penei e au mema to kotou e emere ta ratou i te ngai angaanga, tuku mai i te address. Te pera nei oki tetai pae, e te inangaroia nei kia maata mai kotou i te tu i teia apinga, ireira e mama ei te kave atu anga i te karere kia kotou. Me kua tu tetai nga Ekalesia i te pa enua tokerua i te emere (Omoka, Tauhunu, Palmerston), ka kore atu ei te toenga e akamaroiroi mai.

12. AKAPAPAANGA TUATUA NO TE AU VAEAU O TE ATUA

E tuanga teia tei akamataia i roto i te **nuti leta numero 7**. Mei teia te tu o te vaerua ki konei, e atiangā manea teia kia taangaangaia ei oronga akakiteanga i te turanga o te au tavini rave angaanga o te Atua, ko ratou tika'i tei roa te tavinianga e kua tae te turanga roiroi ki te kopapa no te tare mataiti. Ka timata au i taku koikoi anga mai i te au tuatua no te aronga te ka o ki roto i teia akakiteanga; ka pati katoa au ki tetai uatu, kia riro kotou i te akapapa ma te tuku katoa mai i ta kotou ka rauka, ei tauru anga ki roto i teia tuanga o te nuti leta. Ko te parani koia oki okotai akapapaanga ka tukuia ki roto i te nuti leta i te taime okotai.

Teia te au taeake tei oti to ratou akapapaanga i te tataia:

- ◆ Mr. & Mrs. Dean Marsters, Auckland, NZ, in newsletter no.7
- ◆ The late Rev. Ta Upu Pere and surviving wife Mama Ngakai, Tokoroa, NZ, in newsletter no.8
- ◆ Mr. & Mrs. Metuakore (Motu) and Tuapikepikē (Mama Tu) Kora, Matavera, Rarotonga, in newsletter no.9

I roto i teia nuti leta, ka tatau tatou i te akapapaanga tuatua o nga tavini maroiroi o te Atua, te Orometua akangaroi, Rev. Enea & Terangi Totini. Tena to raua akapapaanga kua topiriia mai ki muri i teia nuti leta (**Annex**). Ka tapapa atu au ki tetai uatu te ka rauka mai tetai akaou akapapaanga no teia au nuti leta ki mua. Me ka rauka mai tetai tutu, meitaki rava atu. Tata mai ki roto i te reo Maori me kore papaa, ko tei mama kia koe. Ko te ka tukuia mai kiaku, ko taku rai ia ka tuku ki roto i te nuti leta. Kare e tieniia te ka tataia mai, mari ua ko tetai au ngai rikiriki, mei te akatanoanga kia taka meitaki te tuatua (spelling, gramma, editorial comments) – me kua anoania.

13. POPANI

Tena ireira e te au taeake ma te au tuaine te au mea tei anoano ta kotou kumiti akaaere kia oronga akakite atu ei kiteanga no kotou i te au mea e tupu nei, e te paraniia nei no teia au tuatau ki mua i roto i ta tatou nei akonoanga CICC. Irinaki matou i runga i te kumiti akaaere e ka riro teia au akakitekiteanga ei pumaana ki roto i to kotou au ngakau tatakita. Me e au manako to kotou i te akameitaki atu i te turanga o teia nuti leta, ka rekareka au kia tuku tika mai kotou i te reira kiaku.

Ei topiri i teia nuti leta, teia ta loane i roto te Apokalupo 21.6-7, "**Ko au te Alepha e te Omega, te momua e te akaopenga. I te tangata e kaki ra, e oronga ua ia au i te vai ora pupui ua nana. Ko te riro iaia te re ra, nona te au mea ravarai; e e riro au ei Atua nona, e ei tamaiti aia naku.**"

Ei konei tatou i te tuatua akakite anga i tona aroa opekore uatu rai, Amene.

ANNEX

PROFILE OF RETIRED CICC MINISTER, REV. ENUA & MAMA TERANGI TOTINI

Orometua Akangaroi, Rev. Enuia & Mama Terangi Totini

AKAPAPAANGA TUATUA NO TE OROMETUA AKANGAROI, REV. ENUA TOTINI E PERA TE TOKORUA MAMA TERANGI TOTINI

Tataia e Nga Mataio

APIIANGA I TAKAMOA

Kia oti a Enuā e tona tokorua Terangi Totini i te akaipoipo, kua tae te kapikianga kia raua no te tomo ki te apiianga Takamoā i te mataiti 1960. I te reira tuatau, ko te au puapii papaa koia oki ko Thorogood, Sturney e Clark. Kua riro katoa te metua tane Ta Upu Pere e tona tokorua Ngakai (tena to raua akapapaanga tei roto i te CICC nuti leta numero 8) ei tauturu i te au Orometua papaa e utuutu ra i te anau apiianga i te reira tuatau. I to Enuā raua ko Terangi tuatau apiianga i Takamoā, ko Bill Marsters te Tekeretere Maata o te CICC. I to raua tuatau katoa i Takamoā, te tiaki Ekalesia ra te Orometua Turaki Teauariki i Mangarongaro, kua tae te kapikianga kia raua kia tere atu ki Papua New Guinea, tena kua akarongo tatou i to raua tuatua.

TURANGA O TE ORAANGA I TAKAMOA

Ko te tu o te oraanga i Takamoā i te reira tuatau, ngata i te tua o te ngutuare, kareka ra mataora te noo ma te anganga kapitianga ki te au taeake Orometua e to ratou au tokorua. E mea matauia e te au papa i te tanu kai e pera te tautai ei tauturu i te oraanga ngutuare. Kare oki e akaputuanga kai a Rarotonga mei ta tatou e kite nei i teia tuatau. E riro ana ra te pa enua i vao i te tuku kai mai ki Takamoā, mei te ika, paua, uto, akari, e te vai atura. I te tua o te vainetini, teia ta Mama Terangi i akakite mai:

- Ko te pirianga i rotopu i te au apiianga e pirianga meitaki tika'i i te angaanga kapitianga ma te tauturu atu anga tetai ki tetai.
- Ko te au mama e apii ana i te au tokorua o te anau apiianga koia oki ko Mama Ngakai Pere, Mereana Karati, e pera a Mrs Tuatakiri Pittman.
- Takake mei te apii Bibilia, kua apii katoaia ratou i te turanga me kore ka akapeea ratou me tomo ki roto i te Ekalesia, eaa tei tau ia ratou kia rave e, eaa tei kore i tau kia raveia.
- Kua apiiia ratou kia kauraro marie ki raro ake i te au akateretereanga a te Ekalesia i te mea e ko ratou te pu, kare ko te Orometua e tona tokorua.
- Kua apii katoaia ratou i te turanga arikirikianga manui i Takamoā, e kia pera ratou i te arikirikianga i te au taeake te ka tae mai ki te kainga Orometua me tomo ratou ki roto i te au Ekalesia.
- Kare rava e tauetonoanga me kore pekapeka i rotopu i te au mama e pera te au papa ia ratou i Takamoā. Kua marino ua te tai i te au atianga ravarai, kia akameitakiia te Atua.
- E riro ana te tukuanga tika openga i roto i te taokotaianga a te au mama e na te tokorua o te Tekeretere Maata ia raua e noo ra ki Takamoā; kare rava oki e tai'i i kitea i roto i te reira akateretereanga.
- Kua apiiia ratou auraka kia varenga papa e te pupu vaa, e auraka katoa kia tauru atu i to ratou putangio ki roto i te angaanga me kore akatereanga a tetai ke, kia noo ua ra ratou ki runga i tei akatakaia kia ratou kia aru.
- Kua apii katoaia ratou auraka kia taritari tuatua e te tuatua tangata i muri i to ratou mokotua. Kare rava oki e puapinga i roto i teia au peu i runga nei.
- I te au mama i akarongo ma te aru i te au apiianga tei apiiia kia ratou, kare rava ratou i kite i tetai au tai'ianga i te oraanga nei. Kua tere maru ua to ratou vaka na roto i nga mataiti tei nooia e ratou i Takamoā. Naringa paa i na Mama Terangi ei e kare ratou i aru i tei apiiia mai kia ratou, kua tuke rava to ratou turanga, penei kua oro'a aite atu rai paa ki te kitea nei i teia tuatau.

TAMARIKI APII KI TEREORA COLLEGE

I to te Orometua Thorogood tuatau i te puapii maata anga i Takamoa, i akamata'i to te pa enua i vao tamariki i te noo ki Takamoa ia ratou e aere ra ki te apii tua rua, Tereora College. Takake mei ta ratou apii i Tereora, e akataka ana rai te puapii maata i tetai tuatau apii no ratou i Takamoa, mei te ora 7.00pm – 9.00pm. Te au tamariki tei anoano i te apii uatu rai me oki ki to ratou au pia moe, kare e akaka te mori uira, ka taangaanga ra i te mori karatini. Me tae ana oki te ora 10.00pm, kua tamate te au mori uira katoatoa.

I to teia au tamariki tuatau i te noo anga i Takamoa, kua akariroia ratou mei te mea atura e, e tamariki tika'i na te au apiianganga. I te pae o te kaikai, pua kakau e te vai atura, e riro ana te au mama i te apai i teia au tuanga ei meitaki o teia au tamariki e aere ana ki Tereora. Ka kaikai kapiti te au apiianganga e pera teia au tamariki apii mei te pa enua mai, meitaki tika'i te oraanga i roto i te aua Takamoa. Na te anau apiianganga rai oki e tanu ana i ta ratou kai, ma te aere katoa ki roto i te tai tautai no te ngutuare. Mei tei taiku ia rai i runga nei, e riro katoa ana nga pa enau i te tuku kai mai na Takamoa. No reira pouroa teia au ngai e rauka maina te tauturu, na te katoatoa te reira e noo ana ki Takamoa, te anau apiianganga, te tamariki apii e aere ana ki Tereora, e pera te au puapii Orometua e noo ana ki Takamoa.

ATIU (1965)

Kia oti mai to maua tuatau tereni Orometua i Takamoa, ko ta maua Ekalesia mua teia i tiaki. Kia tae atu maua ki reira, ko Papa Mokoroa te Tauturu Orometua o te Ekalesia, koia oki te papa o Tearai e tona au ai taeake. E tangata meitaki tika'i teia kia maua, putuputu aia i te tae mai ki te kainga Orometua i te atoro mai ia maua, kia kite aia e me kua apai mai rai te au ngutuare i ta ratou manga koia te kai pupu. E manamanata ana aia me kare tetai au apinga i te kainga Orometua e tano ana, no reira ka umuumu aia kia akatanoia teia au mea, noatu ta maua akakite atu kiaia e, e au mea rikiriki ua te reira kare e riro ei manamanata maata. Ia maua i Atiu ko tetai angaanga maata ta te Ekalesia i rave koia oki ko te akaouanga i te are pure. E angaanga maata teia tei raveia e te enua tangata e kua tae ki te openga ma te meitaki e te manea.

I te tua o te vainetini, kare maua i kite ana i teia mea e papa vaa i rotopu i te au mama. I tetai au atianganga me topa ke ta ratou tuatua e kare i te mea akakoro, e akakite maina ratou kia maua e, auraka e maara atu i ta ratou tuatua, ko ratou rai i kite i to ratou tu e ta ratou au peu. Maara rava mai iaku to maua tuatau i Takamoa ta te au puapii apiianganga ia maua e auraka e papa vaa, auraka e tauru atu ia maua ki roto i te angaanga a tetai ke, kia pera e kia pera. Kua kite au i te aiteanga e te puapinga o te reira au reo ikuiku i Takamoa i to maua tuatau i noo ei ki roto i teia Ekalesia. I te reira tuatau katoa, meitaki ua te au mea katoatoa, kua kite te tangata i tei anoanoia ratou kia rave, kare e au peu akanoanoaanga i te ra Sabati, matutu te tupuanga o te Evangelia i runga i te enua. Kia tae mai ki teia ra, te akarongo nei maua e kua nui te au tienianganga i runga i te enua, e ko tetai o teia au tienianganga kare ratou e tau kia karangaia e, e au tienianganga meitaki. No reira e to Enuamanu, akamaara i te totouanga a to kotou tupuna vaine iaia i totou i te Evangelia ora a to tatou Atu e ka tae mai ki runga i te enua.

PUKAPUKA (1968)

Ko Pukapuka nei, e enua aia koia rai i kite i te tu o tana ravenga akatereanga, kua matau ua te tangata i te kite. E aka angaanga e rauka mai ei tetai tukuanga tika i tetai au taime, e pera katoa e marie te tangata i te oronga mai i to ratou manako i te tuatau uipaanga. Ka iu koe i te tiaki i tetai taime kia kite atu koe i to ratou manako me kore kia raveia tei anoanoia kia raveia. Ko tetai mea manea ra ta maua i kite koia oki kare rava teia iti tangata e akaapa uatu na tetai ki tetai, kare katoa e tauetono i rotopu ia ratou uarai. Penei te tupu ra i vao ake i te Ekalesia, kare ra i roto. Ko teia angaanga ra e patapata ia ratou i runga i te mataara o te katoatoa, e mea reka uatu na ratou i te rave, ko tetai tarekareka (sport) maata oki te reira i taua tuatau ra. Ka manako koe e na te tamariki ua te reira angaanga tamataora, kare ko te aronga mamaata katoa tetai i roto.

Tetai akonoanga a te Pukapuka tei kite maua e kua riro ei akaraanga na maua koia oki te akataka anga i te angaanga na runga i te au ra me kore tuatau; e tuatau tei akatakaia no te tautai, akaputu akari, tanu taro, e te vai atura – aru meitaki ki te vaerua o te irava ko tei na ko mai e, e atiangā to te au mea katoa nei, e e tuatau to te au akakoroanga katoa i raro ake i te rangi nei. Kare rava koe e rave uatu i tetai o teia au angaanga ma te kore e karere akakiteanga mei te aronga akaaere o nga oire e 3. I Pukapuka au mama Orometua kite ei i te tanu taro no te mea na te vaine oki teia tuanga angaanga i te reira tuatau e tae rava mai ki teia tuatau. Te meitaki uara teia tuanga angaanga i toku piri atu anga ki te au mama ia ratou i angaanga ki roto i te pai taro. I te tua o te utuutuanga i to maua oraanga kopapa, kare takiri a maua akaapaanga, meitaki tika'i mei te ra mua e tae uatu ki te atiangā ka akaruke ei i te enua no te tere atu ki Rakahanga. No reira atawai e te enua tangata.

RAKAHANGA (1971)

Kare to maua tuatau i Rakahanga i te tuatau meitaki rava no te mea i to maua tuatau i akamata'i te poritiki ki runga i teia enua e kua riro ei vava'i i te au ngutuare, te kopu tangata e te enua katoa. Kua kitea pu uaia te tauetono e te marie i te teke ki mua te au angaanga no te mea e CIP tetai pae, e Demo tetai pae. Kare oki tetai au akakoroanga e rauka kia teke no teia ua nei e, e party ke ta tetai, e party ke ta tetai. E mea akaarua teia tu tei kitea i te reira tuatau, kare takiri oki e ko teia te vaerua i ta to tatou Atū i na ko mai e, i na oki te meitaki e te mataora, kia noo katoa te au taeake ma te tau tika'i. I to maua taime katoa i Rakahanga i akamata'i te angaanga ki runga i te are kainga Orometua. Noatu te manamanata o te poritiki tei riro i te akamarie i te tereanga o te angaanga, kua oti rai te ngutuare i te maani. Kia oti te uipaanga maata o te reira tuatau, kua tae ake tetai au Orometua no te akatueraanga i te ngutuare. Noatu te vava'i'anga a te poritiki, kua timata rai a papa Orometua i te akaau i te nooanga i roto i te Ekalesia, e kua rave rai te Ekalesia i tana tuanga utuutu i to maua oraanga e tae uatu ki te ra i akaruke atu ei matou i te enua.

Ia maua i Rakahanga, kua patia a papa Orometua kia riro mai e koia te opita o te ikianga, koia oki Returning Officer. Na roto i te tika tei rauka mai mei te Tekeretere Maata, Bill Marsters, kua apai ireira a papa i teia tuanga, e kua riro e na te taeake Rouruina Maui i aere ake ki runga i te tereni ia papa no teia ngai angaanga (e Diakono a Rouruina no te Ekalesia Matavera i teia ra). Kare to papa apai anga i teia tuanga i riro i te akamaata atu i te manamanata o te poritiki, kua riro ra ei kauraro anga na te tangata i te angaanga i raro ake i teia taoanga. Kia oti te ikianga, kua oti rai ta papa tuanga ki reira e kua akatinamou akaou ki runga i te angaanga Orometua e tae uatu ki te tuatau i akaruke atu ei ia Rakahanga no Arutanga.

ARUTANGA (1974)

E rua rai a maua Ekalesia ki te pa enua tokerau, oki mai ei ki te pa enua tonga nei, akamata rava ki te enua anauanga i roto i te Ekalesia Arutanga. Ko Papa Tepaki te Tauturu Orometua i reira. Ko te tuatau teia tei runga te turanga o te angaanga tanu meika akau ki Nuti Reni. Te vai katoa ra te puapinga i roto i te tanu anani, amani kopara, e tetai atu au kimianga ravenga no te oraanga nei. I teia tuatau ia maua i akakake ei te Kavamani i te moni tauturu ki tetai turanga e kua riro ei akameitaki atu i te turanga o te ruaine, matiroeroe, makimaki, e ratou tei ngata i te utuutu ia ratou uorai. Meitaki te au mea katoatoa i roto i teia Ekalesia, mari ua te turanga o te Girls Brigade.

E manamanata teia tei tupu takere i mua atu i maua. Mei teia te tu, kua akamataia teia putuputuanga ma te kore i na roto iana i te uipaanga Diakono. Kite ake te au mema e ka kite, e manga ou teia, ma te ui te uianga e, i akapeea rava ake teia manga i tupu mai ei, i na kare rava e autara no ratou i roto i te uipaanga? Kare e ravenga na papa ia angaanga i te akatano i teia manamanata. Kua reva atu papa ki Rarotonga i te aravei i te metua tane Papa Vainerere Tangatapoto, na roto oki iaia i akatupu ia'i teia taokotaianga. Ko te mea pumaana, kua ariki mai a Papa Vainerere i te patiangā kia tae ki Arutanga no te akaau i teia tai'i. I na kua oki mai a Papa Vainerere, akauipaanga i te Ekalesia, akamarama i te vaerua e te akakoroanga o te taokotaianga, rauka mai ei te pumaana i roto i te Ekalesia. Naringa oki i peraia i te akamataanga i na ratou ei, kare rava e tai'i mei tei kitea. Takake mei teia manamanta, au ua te reva ia maua i Arutanga.

MITIARO (1977)

Ko tetai Ekalesia maru rava atu teia ta maua i kite. Maru te tu e te akonoanga o te tangata kia maua i te au atianga ravarai e pera kia ratou uaorai i ta maua akatauanga. I to maua tuatau i Nukuroa ko Tetava Ariki te Tauturu Orometua, e tangata ooa kia maua, mei te mea atura e, ko maua te ariki, koia te orooro. Kare rava e rauka kia akaoki i te meitaki o teia metua tane e pera to te Ekalesia. Ko tetai a maua i kite mata tika'i tei riro ei akapaapaaanga na maua koia oki kare rava te au mama e rave uana i teia mea e pupu vaa e te tuatua tangata i te ngai atea. Penei e rave na rai ratou i teia au peu ki te ngutuare, inara kare rava au mama Orometua i kite me kore akarongo ana e ko teia tetai peu rekaia e ratou i te rave.

Ia maua i Mitiaro ko Papa Raui Pokotai te mata o te Kavamani, e tuatua iana i te reira tuatau e, CAO (Chief Administration Officer), e Island Secretary e ava iana i teia tuatau. Ko tana angaanga teia i muri ake ka akaoti mai ei tona tuatau i roto i te Paramani e mema maani ture no Nukuroa. I te mea oki e koia te mata o te kavamani, e pati ana ireira a papa Orometua i te tractor o te kavamani i te au Maanakai ei tari mai i te apinga (kai, vaie, e te vai atura) a te au mama e te au papa mei raro mai i te ngai tanu kai, ki roto i te oire. No reira i te au Maanakai, ko papa te driver i te tractor ki te ngai tanu, e oti oki akaou mai aia ki tana angaanga Orometua i te Sabati e te au ra ua nei. Ko tetai meitaki teia tei kitea mei roto i teia metua tane Papa Raui. Meitaki tika'i to maua oraanga i roto i te Ekalesia, kare rava a ratou peu e tupu ei te kinokino ki roto i te ngakau.

TAHITI (1979)

Ko te tai'i mua ia maua i tae ki Tahiti koia oki te reo. Kare i kino rava te reo Tahiti no te mea i aere ana oki a papa ki te Makatea. Ko te reo Varani ra, e mea ke rava ia. No te ngata i teia reo, kare atura rai i rauka ia maua i te tamou e oki ua mai maua ki te Kuki Airani. Kua noo maua ki roto i te Ekalesia Teapou. E Ekalesia teia kare i maata rava te tare numero, inara e ngai maata e te mamao te au ngutuare o te au mema, ngata atu ei ireira i te tua o te pereoo. Ko tetai a maua ki kite i roto i teia Ekalesia koia oki kare a ratou au ravenga kimikimi moni (fund-raising) ei tauturu i te au angaanga a te Ekalesia. Ko ta ratou ravenga koia oki, ka tuku i te apainga na runga i te upoko tangata me kore ngutuare. I roto i teia akateretereanga, kua maranga rai te au apainga. I na ratou mai ei, e maru ake teia ravenga ia ratou.

I to maua tuatau i Tahiti, ko te metua tane John Doom te Tekeretere Maata o te akonoanga Eglise Evangelique Church in Polynesie Francaise, e ko tona tuakana ko Roger Doom te kavana o Tahiti. Meitaki ua to maua tuatau ki reira, kare e au manamanata mamaata i tapae maina ki to maua ngutuare, i roto i te reo Tahiti, aita e peapea.

NIKAO (1982)

Mei Tahiti maua akatika rava ki roto ia Nikao, te oire meangiti rava e, i na te reo imene ei. Meitaki tika'i teia Ekalesia kia maua e te anau, e te au angaanga tei raveia, kua papanunui te reira. Noatu te meangiti o teia Ekalesia, kua maranga rai tana apainga i te au ngai katoatoa, te moni akaputu ki Takamoa, te au angaanga mamaata a te Ekalesia e pera ta te au tapere, e te vai atura. Mei te oire Betelehemama i meangiti, kareka ra tona rongo kua totoia ki te pa enua katoa.

Okotai ngai tu kaui ta maua i kite i roto i teia Ekalesia tei tupu takere ou maua ka tomo ei ki roto. Teia oki taua ngai tu kaui ra, ko te vainetini kare e piri ana ki roto i te au angaanga kapiti a te vainetini o Rarotonga nei e pera te uipaanga kapiti a te vainetini. Kua kimikimi e kua uiui atu rai au iaku i timata kia marama i te tumuanga i muri ake i teia turanga. Kua kite mai au i nga tumuanga e kua taitaia toku ngakau i te mea e kua akariroia teia au mea rikiriki ei kotoeanga e pera ei tumuanga kia kore e piri atu ki roto i te au angaanga a te vainetini. Te vai ra tetai akakoroanga a te vainetini tei raveia ki Titikaveka tei oronga au i te akakiteanga ki te au mama e me ka inangaro ratou i te aru mai, kare e arai ia. I na, kua riro te au mama Nikao i taua po ra e no ratou te numero maata rava atu i te au mama o nga Ekalesia tei tae mai. Kitea atura te vaerua e, me kua inangaro te au mama kia piri ki roto i te reira akakoroanga, ka rauka ia ratou kia piri atu ki roto ma te tamanamanata-koreia.

No reira kia kotou e te au mama o Nikao i teia ra, kia akameitakiia te Atua me kua tieni to kotou tu e kua piri kotou ki roto i te au angaanga a te vainetini CICC. Kia maroiroi uatu rai kotou no te au tuatau ki mua.

PORIRUA (1986)

Mei te ngai veravera maua i te Kuki Airani, ki te ngai anuanu i Wellington. E Ekalesia mamaiti ua teia i to maua tuatau ki rotopu ia ratou. E no teia turanga, kua manako maua ko papa e kia tipu i ta ratou tauturu rima oronga no to maua oraanga kopapa, ei ravenga i te tauturu ia ratou uaorai no te au akapouanga i roto i te Ekalesia. Noatu e kua riro teia tipuanga na maua ei akangata i to maua oraanga i te ngutuare, na roto ra i te au ravenga tatake a te Atua kua maru ua te au mea katoatoa i muri mai. Ko tetai a maua i kite mai i roto i teia Ekalesia koia oki e au manamanata rikiriki tetai ki tetai (internal personal problems), e pera katoa ko te rave ra i te angaanga koia oki ko ratou kare e pupu vaa ana. Te vai ra te au taeake maata te tuatua, kare ra e maroiroi i te apai i te au apainga. No reira e apiinga meitaki to konei no te katoatoa.

Ia maua i Porirua kua rauka ia papa i te atoro atu i te iti tangata Kuki Airani i Hastings e pera i Palmerston North. Na roto i te turu a tetai au taeake Kuki Airani i Hastings, kua rauka tetai Ekalesia CICC i te akatinamou ki te reira oire, kia akameitakiia te Atua. I muri ake i to teia Ekalesia ou akatinamouiaanga na roto i te tauturu a papa, kua atoro uatu rai aia i te reira Ekalesia e tae uatu ki te atianga i akaruke atu ei maua ia Porirua e Nuti Reni. Ko ratou i Palmerston North, kua akamata takere te taokotaianga pure CICC i mua ake a papa ka atoro atu ei i te reira oire. Kua rauka i tetai au tavini o te Atua i mua atu i te taokotai i to tatou iti tangata Kuki Airani ki reira e kua riro to papa atoro atu anga ia ratou ei turu atu i tei akamata takereia i mua atu.

Kia raveia te akatainuanga ia Papa Maireriki ei Tauturu Orometua no te Ekalesia Auburn i Sydney, kua patia mai maua e te kumiti akaaere kia tae ki teia akakoroanga no te mata atu i te kumiti tei kore i rauka tetai tangata mei Rarotonga mai i te aere ki teia akakoroanga no tetai au tumuanga. I to maua taime katoa ki roto i te Ekalesia Porirua i rave ia'i te akatainuanga i te Orometua Maara Tairea. Kua tae mai te Orometua Ngateitei, Rev. Tekere Pereeti e te tokorua mei Rarotonga mai ki teia akatainuanga.

Kia tae ki te tuatau tau Orometua, ko tetai atianga teia ta maua i kite e, ngata te urianga i te manako. Teia oki te inangaro o te Ekalesia, kia noo maua ki roto i te Ekalesia no tetai tuatau akaou (2nd term), e kua riro toku maki mata (to te mama) e ko tetai ia tumuanga a te Ekalesia ka tapu ei ia maua. Teia ra taku, auraka kotou e tapu ia maua, e tuku ra kotou ia maua kia aere ki te ngai ta te kumiti akaaere i inangaro mai ia maua kia aere, koia oki te Ekalesia Avarua. E mea meitaki i naku ei e kia kauroroia te manako o te kumiti akaaere. No reira kua tuku rai te Ekalesia ia maua kia aere, na roto ra i te ngata o te tukuanga tika. Kare e kino e te Ekalesia, kua noo tatou e kua kitea ta kotou i rave no maua e ta maua anau.

AVARUA (1991)

Kua meitaki te utuutu a Avarua ia maua i te au atianga ravarai, kare e manamanata i kitea na. Kua angaanga kapiti ua mai te Ekalesia kia maua, te tua o te papa, tana uipaanga diakono, e pera te tua o te vainetini. I roto katoa oki i teia tuatau i manako ei te Ekalesia, na roto ia Papa Kura Strickland, kia oko te Ekalesia i te toa 3-in-1 ei ravenga kimi moni na te Ekalesia no te au akakoroanga i roto rai i te Ekalesia. I na kua ariki te Ekalesia e kua akatupuia te reira manakonakoanga. Meitaki e te Ekalesia no to tatou tuatau i noo kapiti ei, kua mataora maua e kua manea te au mea katoatoa.

I te mataiti 2005 i te tuatau o te uipaanga maata i rokoia'i te papa Orometua e te maki stroke, kua apai iatu ki runga i te are maki e kua roa rai te tuatau i muri mai i akaokiiia mai ei aia ki te kainga nei. Kare ireira a papa i rave angaanga Orometua akaou ana mei te reira mataiti mai e tae mai ki teia ra. Noatu ra te reira, te vai manakonako nei rai maua i te au tuatau e te au mataiti ia maua i rave angaanga ki roto i te Ekalesia Avarua e pera te au Ekalesia katoatoa tei nooia e maua.

Reo Openga o te Nga Metua

I te openga o ta matou pukapuka anga, kua ui atu au ki te nga metua me e au manako ke atu to raua te ka riro ei akamanakoanga na te au tavini o te Atua i teia ra, e pera te au taeake i roto i te akarongo. Teia ta Mama Terangi:

E mea tau rava kia vai ua rai ki roto i te ngakau o te au Orometua e ko lehova tei runga ake i te au mea ravarai. E mea puapinga katoa kia kauraroia te au karere mei te kumiti akaaere i te mea e, e pupu tangata ikiia ratou e te Atua ei akatere i tana Evangelia ora i te ao nei. Me tae mai te karere ki te katoatoa e kia pera, e pera rai tatou e tika'i. Auraka e maro uatu rai, kare oki e puapinga i te kaitamaki atu ki te Atua e kia ratou tei ikiia ei akatere i tana Evangelia tapu. Akamaroiroi e te au taeake ma te au tuaine i roto i te akarongo, kia tae kapiti tatou ki Ziona, tana i akonokono no ratou tei tuku i te irinakianga ki roto iaia uorai. Ko te Atua te aroa no tatou katoatoa mei teiane e tuatau uatu, kia orana e kia manuia.

Akamarama'anga

1. *Ko teia akapapaanga kua tataia mei ta te nga metua i akamarama mai kiaku. Kia oti te tataanag mua (1st draft), kua oronga au kia raua kia akara mai penei e au ngai tetai tei tau kia akatanoia. Kua akaoki mai raua e kua akatano iatu tetai au ngai rikiriki, ko teia ia e tuku iatu nei i teia taime. Tei Matavera te nga metua i te ngai i noo akangaroi ei i teia tuatau. Ko tetai uatu tei anoano i te komakoma kia raua, ringi atu ki runga i te phone 26391.*
2. *I te mea e kare o teia nga metua akairo akangaroi (retirement certificate) i oronga iana mei to raua akangaroi anga mai mei te angaanga Orometua tiaki Ekalesia, ka raveia ireira te orongaanga i to raua akairo i te Sabati topirianga i te uipaanga maata e tu mai nei, kapiti ki tetai nga Orometua te ka akangaroi katoa atu.*

Responsibilities for this newsletter:

♦ Typing/formatting/editing/emailing	-	Nga Mataio
♦ Proof reading	-	Marianna Mataio
♦ Printing at Takamoa for mailing	-	Tekura (Steak) Potoru
♦ Mailing/postage	-	Nga Mitiau-Manavaikai, Jimmy Metuakore

Comments on the format and presentation are most welcome; please send them to Nga Mataio.